

## Streszczenie rozprawy doktorskiej

mgr Radosław Jan Kamiński

Tematem rozprawy doktorskiej jest „Mały ruch graniczny między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą”. Mały ruch granicznym obowiązuje na polsko-ukraińskiej granicy od 1 lipca 2009 r. mocą Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisanej w Kijowie dnia 28 marca 2008 r. Mały ruch graniczny stanowi odstępstwo od reżimu wizowego strefy Schengen i oznacza regularne przekraczanie wspólnej granicy państw będących stronami umowy, do którego uprawniona jest jedynie wąska grupa podmiotów tzn. mieszkańcy obszarów przygranicznych.

Celem badawczym rozprawy jest kompleksowe przedstawienie małego ruchu granicznego funkcjonującego między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą, jako odstępstwa od reżimu wizowego strefy Schengen.

We wprowadzeniu przedstawiono przedmiot rozprawy oraz motywy wyboru tematu. Wskazany został główny cel badawczy, szczegółowe zadania badawcze, problem badawczy oraz tezy rozprawy. We wstępie zawarto również krótkie streszczenie rozdziałów oraz przedstawiono zastosowane metody badawcze.

Rozdział pierwszy zatytułowany „Ewolucja statusu prawnego granicy polsko-ukraińskiej” poświęcony jest analizie ewolucji statusu granicy między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą. Ma na celu przybliżenie przepisów o ruchu osobowym na granicy między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą oraz ukazanie zmian jakie w nich następowały na przestrzeni lat wraz z zobrazowaniem ich wpływu na skalę i dynamikę przekraczania granicy przez cudzoziemców.

W Rozdziale drugim zatytułowanym „Źródła instytucji małego ruchu granicznego” dokonana zostaje analiza aktów prawnych wprowadzających mały ruch graniczny oraz aktów mających na celu realizację przepisów o małym ruchu granicznym. Rozdział podzielony jest na dwie części. W części pierwszej uwaga zostaje poświęcona unijnym regulacjom wprowadzającym mały ruch graniczny. Ukazano genezę małego ruchu granicznego oraz drogę

legislacyjną do wprowadzenia regulacji prawnych ustanawiających omawianą instytucję. Przedstawiono i poddano analizie przepisy ustanawiające mały ruch graniczny na gruncie prawa europejskiego. Druga część rozdziału poświęcona jest zaprezentowaniu krajowych regulacji prawnych dotyczących małego ruchu granicznego. Scharakteryzowana zostaje geneza podpisania Umowy o małym ruchu granicznym z Ukrainą. Analizowana jest treść Umowy o małym ruchu granicznym. Omówione zostają przepisy wprowadzające system małego ruchu granicznego na granicę między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą. Badane są w szczególności przepisy dotyczące definicji obszaru strefy przygranicznej oraz limitu czasu jaki cudzoziemiec może przebywać na obszarze państwa sąsiedniego. Przybliżone zostają regulacje dotyczące funkcjonowania małego ruchu granicznego wprowadzone Umową o małym ruchu granicznym. Rozdział ten ma na celu dokonanie dokładnej analizy aktów prawnych dotyczących małego ruchu granicznego na gruncie prawa unijnego i krajowego. Pozwoli to na lepsze zrozumienie badanego zagadnienia, jak również stanowi wprowadzenie do części rozprawy poświęconej praktycznemu wymiarowi funkcjonowania małego ruchu granicznego.

Rozdział trzeci zatytułowany „Zakres podmioty i przedmiotowy oraz proceduralne aspekty umowy o małym ruchu granicznym” poświęcono na studium zakresu podmiotowego i przedmiotowego małego ruchu granicznego oraz jego proceduralnym aspektem. Omówiono kwestie dotyczące procesu wydawania zezwoleń na mały ruch graniczny podmiotom do tego uprawnionym przez placówki konsularne Rzeczpospolitej Polskiej na Ukrainie. Przybliżono również sytuacje odmowy wydania zezwolenia, jak również ich cofnięcia. Zbadanie procedur związanych z wydawaniem zezwoleń, odmową ich wydania oraz ich cofnięcia w zestawieniu z danymi statystycznymi pozwala na lepsze zobrazowanie wagi i znaczenia omawianej instytucji. W dalszej części rozdziału zaprezentowane zostały kwestie związane z procedurą przekraczania granicy przez cudzoziemców podróżujących w ramach małego ruchu granicznego oraz sankcjonowania cudzoziemców łamiących przepisy Umowy o małym ruchu granicznym.

Rozdział czwarty zatytułowany „Praktyczne aspekty małego ruchu granicznego” ma na celu omówienie stosowania umowy przez cudzoziemców podróżujących w ramach małego ruchu granicznego. Za zadanie ma on przedstawienie skali i dynamiki małego ruchu granicznego na polsko-ukraińskiej granicy, jak również ukazanie aspektu ekonomicznego i pozaekonomicznego funkcjonowania małego ruchu granicznego. Rozdział ten stanowi

pewnego rodzaju podsumowania dotychczasowych teoretycznych rozważań poprzez ukazania badanej instytucji od jej praktycznej strony i w odniesieniu do podmiotów z niej korzystających. Pierwsza część rozdziału przedstawia skalę i dynamikę przekraczania granicy przez cudzoziemców w ramach małego ruchu granicznego. Obrazują one tendencje w liczbie przekroczeń granicy na przestrzeni lat, jak również udział małego ruchu granicznego w ogólnej liczbie przekroczeń granicy. Dalsza część rozdziału ma na celu ukazanie aspektu ekonomicznego i pozaekonomicznego małego ruchu granicznego. Przedstawione w tej części rozdziału dane mają za zadanie zobrazowanie wagi i znaczenia omawianej instytucji.

W zakończeniu przedstawione zostały wnioski z poszczególnych elementów stanowiących przedmiot rozprawy, jak również ustosunkowanie się do tez zawartych we wstępie. Podsumowano przeprowadzone badania oraz wskazano kierunki dalszych rozważań nad omawianą tematyką.

*Krzysztof Radostan*